

Германският Бундестаг удължи разкриването на досиетата на бившето източногерманско Министерство на Държавна сигурност, известно повече като [ЩАЗИ](#), до края на 2030 г., приемайки проектозакон на федералното правителство за девета поправка на Закона за документите на ЩАЗИ, съобщи българската Комисия по досиетата.

Приетите в края на месец септември 2019 г. от Германският Бундестаг предложени изменения осигуряват възможност за удължаване срока на валидност на Закона за документите на ЩАЗИ.

Той урежда въпроса с провеждането на проверки на определени категории лица, включително на държавни служители и длъжностни лица на изборни позиции (лустрация, б.а.), за принадлежност към ЩАЗИ.

Срокът на действащата в момента осма поправка на Закона от 2011 г. изтича на 31 декември 2019 г. С приемането на деветата поправка, срокът се удължава до 31 декември 2030 г.

В разясненията на федералното правителство за необходимостта от удължаване срока на проверките, са посочени няколко важни аргументи:

Достъпът до документите на ЩАЗИ, като постижение на мирната революция от 1989-1990 г., е от съществено значение за културата на анализ и осмисляне на диктатурата на Германската единна социалистическа партия (комунистическата партия в бившата ГДР, б.а.). Общият интерес към достъпа до документите продължава, както се вижда от големия брой искания за достъп до документите.

Провеждането на проверки за принадлежност е от ключово значение за развитието на демократичните структури в периода след Обединението на Германия и за изграждането на доверие в почтеността на политически и социално изявените лица. Практиката показва, че общественото желание за провеждането на проверки остава трайно и ще продължи и в бъдеще. Това личи от значителния мащаб на отправяни искания за проверки, които продължават да водят до разкриване на извършени дейности в подкрепа на ЩАЗИ. Така напр. през 2016 г. са направени 1481 проверки; през 2017 г. - 806; през 2018 г. – 798. Предвид местните избори във федералните провинции Бранденбург, Саксония и Тюрингия, е установен значителен брой искания за проверки, но към настоящия момент не са посочени конкретни цифри.

Продължава и общественият и политическият дебат по въпроса, предвид 30-годишнината от падането на Берлинската стена и Обединението на Германия. Много хора все още са засегнати от дългосрочните последици от репресиите.

За да се засили доверието на гражданите в публичните институции и в лицата, които заемат видни политически и социални позиции, продължава необходимостта от прозрачност, предвид значението на анализа и осмислянето на комунистическата диктатурата.

Броят на лицата, които подлежат на действително проверяване, постепенно ще намалее, например в резултат на пенсиониране; предвид минаването на времето и свързания с това спад в броя на лицата, които подлежат на проверка, съответно ще намаляват и разходите за реализирането на проверките.

Германия е първата страна в Европа, която прие ефективен закон за отварянето на досиетата на комунистическата репресивна служба ЩАЗИ и налагането на лустрация на нейните сътрудници след Обединението на страната.

С това законодателство е сформиран специален федерален орган за разкриването на документите и сътрудниците на ЩАЗИ. Първият ръководител на тази институция е пастор Йоаким Гаук, впоследствие президент (2012-2017) на Германия.